

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 331/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. T., R., zastúpeného advokátom JUDr. P. H., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 129/2009 z 11. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2010 doručená sťažnosť R. T., R. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. H., K., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 129/2009 z 11. mája 2010 (ďalej len „rozsudok z 11. mája 2010“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti odporkyni J. G. (ďalej len „odporkyňa v 1. rade“) primeraného zvýšenia náhrady škody na zdraví z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. V priebehu konania okresný súd uznesením sp. zn. 12 C 189/2003 zo 7. marca 2007 pripustil vstup Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len „odporca v 2. rade“) do konania ako odporcu v 2. rade.

Rozsudkom sp. zn. 12 C 189/2003 z 20. januára 2009 okresný súd rozhodol tak, že žalobu proti odporkyni v 1. rade zamietol a žalobu proti odporcovi v 2. rade vylúčil na samostatné konanie.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 129/2009 z 11. mája 2010 (ďalej len „rozsudok z 11. mája 2010“) potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 C 189/2003 z 20. januára 2009 a uložil sťažovateľovi zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 2 824,04 € na účet jeho právneho zástupcu.

V rámci svojej argumentácie sťažovateľ poukázal na konštitutívny charakter rozsudku o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, na základe ktorého právo na konkrétne plnenie vzniká až dňom jeho právoplatnosti. Keďže podľa sťažovateľa z hmotného práva vyplýva iba jeho právny nárok *„domáhať sa primeraného zvýšenia náhrady škody na zdraví súdom, nie však právo na konkrétne peňažné plnenie, nie je v priebehu konania možné hodnotu práva na náhradu škody na zdraví vyjadriť v peniazoch. Pri určovaní náhrady trov konania právneho zastúpenia pri zastavení spomínaného konania teda nie je možné vychádzať zo sťažovateľom požadovanej peňažnej sumy, ktorou iba z dôvodu určitosti žalobného petitu vymedzuje rozsah v akom sa má súd vecou zaoberať.“*

Sťažovateľ považuje záver krajského súdu, v zmysle ktorého „sa hodnota práva určuje ešte pred jeho konštitutívnym vznikom“, za vecne nesprávny.

Na podporu svojej argumentácie sťažovateľ tiež poukázal na rozhodnutia krajského súdu č. k. 15 Co 293/04-87 z 29. októbra 2004, sp. zn. 5 Co 26/05 z 20. apríla 2005 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 M Cdo 3/2006 z 30. januára 2007.

Na základe uvedeného krajský súd podľa sťažovateľa „priznal náhradu trov právneho zastúpenia v nesprávnej výške, keď za základ pre výpočet tarifnej hodnoty jedného úkonu právnej služby považoval sumu 7 005 000,- Sk, t. j. 232 523,40 EUR, ako hodnotu práva, ktoré sa v konaní uplatňuje. Súd následne nesprávne určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 898,54,- EUR. Taktiež odvolací súd nezhodnotil tú skutočnosť, že právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade, je ten istý advokát, čo sa malo prejavíť v znížení hodnoty jedného úkonu, ako aj rozdelení jeho nákladov na cestovnom a strate času.

Nakoľko nie je možné v priebehu konania hodnotu práva na náhradu škody na zdraví vyjadriť v peniazoch základná tarifa odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13-ina výpočtového základu, podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhl. č. 655/2004 Z. z. “.

Podľa sťažovateľa rozsudkom z 11. mája 2010 „boli nesprávne aplikované platné právne predpisy, v dôsledku čoho bol sťažovateľ protiprávne zaviazaný nahradiť trovy právneho zastúpenia. Tým bolo zasiahnuté do jeho práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Rovnako bolo zasiahnuté aj do práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Prvostupňový a druhostupňový súd odôvodnili svoje rozhodnutia právne neudržateľnou argumentáciou a pri rozhodovaní sa riadili nesprávnym právnym názorom, v dôsledku čoho bolo vydané vadné rozhodnutie, ktorým do práva na spravodlivé prejednanie veci. Postup súdov pri interpretácii a aplikácii práva bol zjavne svojvoľný, účelový a arbitrárny.“.

Sťažovateľ tiež namietal, že rozsudkom z 11. mája 2010 bolo porušené jeho základné právo na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, keďže rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania „*predstavuje rozsiahly zásah do majetku*“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol takto:

„I. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 11. 5. 2010, sp. zn. 6Co 129/2009-177 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo sťažovateľa na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. 5. 2010 sp. zn. 6Co 129/2009-177 v časti výroku trov odvolacieho konania sa zrušuje a vec sa v tejto časti vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

III. Krajský súd v Košiciach je povinný zaplatiť advokátovi sťažovateľa náhradu trov konania sťažovateľa do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre vyslovil, že rozhodnutím všeobecného súdu o trovách konania možno zasiahnuť do základných práv a slobôd, predovšetkým možno porušiť právo na súdnu ochranu (II. ÚS 56/05).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu predstavujúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo. Ústavný súd už rozhodoval o ústavnosti rozhodnutí o trovách konania (napr. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06).

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 9 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určená podľa hodnoty veci alebo práva je z hodnoty nad 33 193,92 € 486,29 € plus 6,64 € za každých aj začatých 3 319,39 € prevyšujúcich sumu 33 193,92 €.

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 15 vyhlášky advokát má popri nároku na odmenu aj nárok

a) na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy,

b) na náhradu za stratu času (§ 17).

Krajský súd rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 OSP.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s vypočítaním základnej sadzby tarifnej odmeny za úkon právnej služby z dôvodu, že z hľadiska trov konania je v sporoch o náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia hodnota veci určená až v rozhodnutí a do rozhodnutia treba vychádzať z toho, že ide o konanie, v ktorom hodnotu veci nemožno vyjadriť v peniazoch.

Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či sa krajský súd nedopustil zjavnej svojvôle pri aplikácii citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a vyhlášky.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, a to za vyjadrenie k podanému odvolaniu a účasť na odvolacom pojednávaní v zmysle vyúčtovania trov právnym zástupcom vedľajšieho účastníka.

Podaním zo dňa 12. 5. 2010 právny zástupca vedľajšieho účastníka vyúčtoval náhradu trov odvolacieho konania v celkovej sume 3.784,18 Eur, následne podaním zo dňa 13. 5. 2010 previedol opravu tohto vyúčtovania a žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania v celkovej sume 2.824,04 Eur. Obidve tieto podania boli doručené odvolaciemu súdu dňa 17. 5. 2010.

Odvolací súd v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z. z. priznal právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka 898,28 Eur za podané vyjadrenie k odvolaniu vychádzajúc z hodnoty uplatneného nároku 7.005.000,- Sk, t. j. 232.523,40 Eur. Zároveň priznal v súlade s ust. § 14 tejto vyhlášky aj 898,54 Eur za účasť na odvolacom pojednávaní dňa 11. 5. 2010. Hotové výdavky v zmysle tejto vyhlášky predstavujú náhradu za stratu času v sume 264,44 Eur a za použitie motorového vozidla z Bratislavy do Košíc a späť 311,98 Eur, k tomu v zmysle vyhlášky DPH 450,90 Eur. Náhrada za stratu času predstavuje celkom 22 polhodín a náhrada v zmysle vyhlášky predstavuje 1/60 výpočtového základu pre rok 2010, t. j. 12,02 Eur. Za 22 polhodín dáva sumu 264,44 Eur. Cestovné náklady predstavujú náhradu za 920 km pri spotrebe 12 litrov/100 km pohonných hmôt pri cene 143,52 Eur/100 km, k tomu amortizáciu 0,183 Eur/1 km, v celkovej sume 311,88 Eur.“

Podľa názoru ústavného súdu nie sú namieste pochybnosti o tom, či predmet konania o primerané zvýšenie náhrady za škodu na zdraví možno ohodnotiť, v tomto zmysle vyjadriť v peniazoch. Sťažovateľ sa žalobou domáhal konkrétneho peňažného plnenia z dôvodu primeraného zvýšenia náhrady škody na zdraví z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré žiadal priznať meritórnym rozhodnutím súdu, a vyhovením

jeho návrhu by získal titul na peňažné plnenie. Skutočnosť, že nárok na jeho zaplatenie vzniká až rozhodnutím súdu, ktorý určí jeho výšku podľa odborného lekárskeho posudku, resp. znaleckého posudku, a teda až v meritórnom súdnom rozhodnutí je určená presná hodnota práva, nemožno zamieňať s nemožnosťou vyjadriť hodnotu práva v peniazoch v tom zmysle, ako ho predpokladá ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Uvedené ustanovenie totiž *expressis verbis* uvádza, že sa aplikuje v tom prípade, ak nemožno hodnotu práva vyjadriť v peniazoch alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami, z čoho a *contrario* vyplýva, že nie je aplikovateľné v prípadoch, ak sa rozhoduje o práve na peňažné plnenie.

Tento záver ústavného súdu nie je v rozpore s názorom najvyššieho súdu vysloveným v rozsudku sp. zn. 2 M Cdo 3/2006 z 30. januára 2007, na ktorý sťažovateľ v sťažnosti poukazuje. V tomto konaní najvyššieho súdu bola riešená iná právna otázka, a to otázka aplikácie § 142 ods. 3 OSP pri rozhodovaní o trovách konaniach vo veci žaloby o zaplatenie mimoriadneho odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Sťažovateľ poukázal na tú časť rozhodnutia, v ktorej najvyšší súd reagoval na námietky žalovaného, a konštatoval, že vzhľadom na to, že presné určenie prisúdenej sumy je závislé vždy od úvahy súdu, je spravodlivé, aby až prisúdená výška plnenia (nie uplatnená v žalobe) bola braná ako základ výpočtu jednotlivých druhov trov konania, lebo až vtedy je presne známa hodnota sporu. Tento názor vychádza z ustálenej súdnej praxe a prichádza do úvahy v prípadoch, v ktorých je uplatnený nárok, pokiaľ ide o jeho základ, preukázaný, čo nie je prípad sťažovateľa.

V odôvodnení označeného rozhodnutia najvyšší súd uviedol:

„V zmysle § 142 O. s. p. platia o trovách konania dve základné zásady, t. j. že sa hradia len trovy potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva a že sa právo na náhradu trov konania riadi mierou procesného úspechu (§ 142 ods. 1 a 2 O. s. p.). Ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p. predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Účastníkovi konania môže súd v zmysle tohto zákonného ustanovenia priznať plnú náhradu trov konania, hoci mal vo vecí len čiastočný úspech, v troch prípadoch. Po prvé vtedy ak účastníkov neúspech v pomere k úspechu v konaní bol len

nepatrný, po druhé vtedy, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku, a po tretie za predpokladu, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu.

V ostatnom prípade z dikcie zákonného ustanovenia vyplýva, že úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške plnenia. Pokiaľ sa ňou rieši základ uplatňovaného nároku, použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p. z hľadiska rozhodovania o trovách konania neprichádza do úvahy. Úvaha o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo. Ide spravidla o právne normy, v hypotéze ktorých je rozsah nároku upravený len vymedzením právne relevantných kritérií a jeho určenie sa ponecháva na rozhodnutie konkrétnym okolnostiam v danej veci. V tomto prípade (tiež aj v druhom) nie je pre priznanie plnej náhrady trov podstatné to, v akom rozsahu bol účastník (žalobca) vo veci čiastočne úspešný (či bol úspešný len v nepatrnej časti alebo v prevažnej časti) a ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej výške plnenia uplatňoval. Za neúspech sa totiž nepovažuje rozdiel medzi požadovanou výškou nároku a výškou prisúdenou. Predpokladom pre použitie tohto zákonného ustanovenia a jeho ostatne uvedeného dôvodu (okrem, že účastník mal vo veci úspech len čiastočný) je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Ak tento predpoklad je splnený, je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné zásadne aplikovať ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p. Treba zdôrazniť, že ak prichádza do úvahy o náhrade trov konania rozhodnúť podľa § 142 ods. 3 O. s. p. z dôvodu, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, logicky, je vylúčené účastníkovi (žalobcovi alebo žalovanému) plnú náhradu trov konania priznať z dôvodu, že mal neúspech v pomerne nepatrnej časti. V preskúmvanej veci sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad sumu ustanovenú v § 7 ods. 1, 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v zmysle § 7 ods. 3 citovanej vyhlášky. Okresný súd vo veci samej dospel k záveru, že návrh žalobkyne je, čo do jeho právneho základu opodstatnene podaný a čiastočne jej návrhu vyhovel. Určenie výšky žalobkyňou požadovaného plnenia (zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad základnú sumu), je nepochybne závislé od úvahy súdu (túto skutočnosť nenamietal ani žalovaný). Z hľadiska rozhodovania o náhrade trov konania boli teda naplnené všetky zákonné predpoklady pre použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p. (žalobkyňa mala vo veci čiastočný úspech a rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu). Krajský súd mal za tohto stavu v súvislosti s

rozhodovaním o trovách konania aplikovať ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p. a žalobkyni, hoci mala v konaní len čiastočný úspech, priznať plnú náhradu trov konania. Použiť na takýto prípad ustanovenie § 142 ods. 2 veta druhá O. s. p. znamená, zapretie zmienenej výnimky zo všeobecnej zásady o určení náhrady trov konania podľa miery úspechu vo veci. Navyiac treba zopakovať, že v danej veci pre posúdenie aplikácie § 142 ods. 3 O. s. p. nie je právne významné to, v akom rozsahu žalobkyňa žiadala priznať zvýšenie odškodnenia v pomere k súdom priznanej výške plnenia, ako to nesprávne ustálil krajský súd. Treba preto prisvedčiť generálnemu prokurátorovi, že rozhodnutie krajského súdu, ktorým potvrdil výrok okresného súdu o trovách prvostupňového konania, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora bolo teda podané v zmysle § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p. opodstatnene. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie krajského súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 veta za bodkočiarkou a ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).“

Vo veci sp. zn. 2 M Cdo 3/2006 ide o rozhodnutie v dovolacom konaní, v ktorom najvyšší súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave v napadnutej časti, a to potvrdzujúci výrok o trovách prvostupňového konania a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie, teda ide o vecne a procesne inú situáciu, aká je vo veci sťažovateľa, a odvolanie sa na toto rozhodnutie nie je preto relevantné.

K predloženým rozhodnutiam krajského súdu, predovšetkým k rozhodnutiu č. k. 15 Co 293/04-87 z 29. októbra 2004, ktorým krajský súd v obdobnej veci iných účastníkov rozhodol v súlade v právnom názorom sťažovateľa, ústavný súd uvádza, že nie je jeho úlohou odstraňovať nejednotnosť rozhodovania všeobecných súdov v skutkovo a právne podobných veciach (a zjednocovať ich výklad zákonných a podzákonných právnych predpisov) a vzhľadom na už vyjadrený právny názor ústavného súdu nie je ani dôvod konštatovať, že táto odlišnosť má za následok porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

Vykladať a aplikovať zákony je v právomoci všeobecných súdov. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 226/03, I. ÚS 50/04).

Vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania musí byť z odôvodnenia konkrétneho rozhodnutia zrejmé, na základe akých právnych predpisov súd rozhodoval a akými úvahami bol pri ich aplikácii vedený. Samozrejme, musí ísť o právnu normu, ktorú zákon dovoľuje na daný prípad použiť. V namietanom prípade bolo v právomoci a na posúdení krajského súdu, akým zákonne konformným spôsobom korešpondujúcim s výsledkom sporu sa postaví k výroku o náhrade trov konania (včítane odvolacieho konania) a aké ustanovenia príslušnej právnej normy, teda Občianskeho súdneho poriadku a vyhlášky použije. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd rozhodol o náhrade trov konania tak, že potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 12 C 189/2003 z 18. februára 2010 (ktorým nebola žiadnemu z účastníkov konania priznaná náhrada trov konania) ako vecne správne a trovy odvolacieho konania priznal úspešnému vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne v 1. rade.

Pretože ústavný súd nezistil arbitrárnosť ani nedostatočné odôvodnenie krajského súdu z 11. mája 2010 v súvislosti s aplikáciou ustanovení vyhlášky, ktoré by mali za následok porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozhodol, že označené práva sťažovateľa porušené neboli.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 20 ústavy ústavný súd odkazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej základné právo zaručené v čl. 20 ústavy zahŕňa požiadavku minimálnych garancií procesnej povahy ustanovených priamo v označenom článku ústavy, ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), a taktiež zahŕňa požiadavku spravodlivosti súdneho konania [čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (m. m. napr. I. ÚS 23/01, III. ÚS 328/05)].

Ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010